

Mange dropper solcremen af frygt for indholdsstofferne

Hver tiende unge mellem 18 og 29 år har undladt at bruge solcreme med den begrundelse, at de er bange for indholdsstofferne. Problematisk, mener Kosmetik- og hygiejnebranchen.

AF: MERETE WAGNER HOFFMANN

Solsæsonen er i gang, og det samme er efterspørgsel efter solcreme på apotekerne. Budskabet om at beskytte huden har sat sig fast hos de fleste. I de senere år er forbrugernes fokus på hormonforstyrrende stoffer samtidig øget.

Det kan føre til forvirring og misforståelser, der i værste fald får folk til at fravælge solcremen.

En overskrift i Ekstra Bladet fra 27. maj sidste år lød for eksempel:

"Pas på: I en test med 35 solcremer viste en tredjedel af dem at indeholde hormonforstyrrende stoffer". Baggrunden var Forbrugerrådet Tænk Kemis årlige deklarationstest for solprodukter, som konkluderede, at de pågældende solcremer indeholdt stoffer, der var *mistænkt* for at være hormonforstyrrende. Det lille ord *mistænkt* var bare udeladt i avisens overskrift.

Og det er problematisk, mener Helle Fabiansen, der er adm. direktør i Kosmetik- og hygiejnebranchen. Sådanne overskrifter, og det store fokus på de mistænkte hormonforstyrrende stoffer, er nemlig med til at skræmme forbrugere fra at bruge solcreme – en antagelse, der ifølge direktøren bekræftes i en undersøgelse, som brancheorganisationen

gennemførte i 2021 i samarbejde med YouGov.

Den viser, at hver femte dansker slet ikke bruger solcreme, når de er hjemme i Danmark. Og 10 % af de unge mellem 18 og 29 år bruger den begrundelse, at de er bekymrede for, om indholdsstofferne i cremen påvirker deres sundhed negativt.

Sås tvivl om sikkerhed

"Som udgangspunkt er det ærgerligt, når der sås tvivl om sikkerheden ved solcremer. Solcremer er ikke farlige. De er derimod et af de vigtigste våben i kampen mod hudkræft. Alle solcremer købt herhjemme er sikkerhedsvurderede, og UV-filtrene er godkendt," siger hun og peger på, at det største problem er, at danskerne slet ikke bruger nok af solcremen.

"Jeg synes, at de danske myndigheder burde gøre som i Norge, hvor de tydeligt siger, at det er en ubetydelig risiko, man udsætter sig for ved at bruge solcreme – især set i forhold til den risiko, der er ved ikke at bruge solcreme. Det vigtige er at bruge en høj faktor og bruge nok."

Femteplads i hudkræft

Ifølge Kræftens Bekæmpelse er hud- og modermærkekræft årsag til omkring 300 dødsfald om året. Og Helle Fabiansen peger på, at Danmark indtager en kedelig femteplads i Europa på listen over lande med størst forekomst af disse to kræftformer. Blandt unge kvinder er det en af de største dødsårsager.

"Det er et paradoks, at vi har den store forekomst af solrelaterede kræftformer i Danmark, når vi er et land med så relativt få solskinstimer. Den danske lyse hud, og manglende brug af nok solcreme er en farlig cocktail. Derfor er det

vigtigt, at vi taler brugen af solcreme op og ikke ned," siger Helle Fabiansen.

Mulighed for at træffe det rette valg

Hun mener, at Forbrugerrådet Tænk Kemi med deres årlige deklarationstest af solcremer er med til at skabe enødig frygt, der får folk til at droppe solcremen. Men testansvarlig Christel Kirkeby fra Tænk Kemi mener, at testen hjælper folk, der er bekymrede for indholdsstoffer, der er under mistanke for at være hormonforstyrrende, og som bruges i mange forskellige produkter:

"Det er isoleret set ikke skadeligt at bruge en solcreme, der indeholder stoffer, som er mistænkt for at være hormonforstyrrende. Det problematiske er den samlede effekt af alle de kemikalier, vi kommer i kontakt med i hverdagen – det vi kalder cocktaileffekten. Og solcreme vejer tungt her, fordi vi bruger cremen i store mængder. Desuden er det et leave on-produkt, der bliver på huden i lang tid, hvor kroppen kan optage stofferne."

Hun anbefaler, at man vælger en solcreme uden de mistænkte stoffer. Og hun oplever, at forbrugere generelt har meget fokus på dette, og at der er stor forbrugerinteresse om Forbrugerrådet Tænk Kemis test.

"Vi giver forbrugere handlekraft og mulighed for at træffe det gode valg, og dem er der heldigvis mange af. Men vi viser også hvilke produkter, der indeholder solfiltre, som myndighederne fraråder, så forbrugere selv kan vælge," siger Christel Kirkeby og fortsætter:

"Eksperter i hormonkemi siger det samme som os – nemlig at man skal styre uden om de produkter, der indeholder stoffer, som er mistænkt for at være hormonforstyrrende. Uanset indholds-

Danskernes solvaner

Undersøgelsen ”**Danskernes solvaner 2021**” er gennemført af YouGov i april 2021 for Kosmetik- og hygiejnebranchen. Den er baseret på **svaret fra 1.004 danskere over 18 år**. Den viser blandt at at:

≡
20%

(hver 7. kvinde og hver 4. mand) bruger aldrig solcreme, når de er i Danmark

12%

af de 18-29-årige har undladt at bruge solcreme, da de ikke mener, at solcreme er nødvendig i Danmark. 10 % har undladt det, da de er bekymrede for indholdsstofferne

28% af alle kvinder og **10%** af alle mænd bruger solcreme dagligt. **25%** af de daglige solcremebrugere bor i hovedstaden og **7%** i Nordjylland

32%

lægger vægt på, at solcremen er miljø- eller allergimærket – det er vigtigst for de 30-39-årige

3%

lægger vægt på, at den er koralvenlig – det er især de yngre grupper

39%

søger information om valg af solcreme på apoteket, eller hvor de nu køber produktet. De unge 18-29 år søger dog oftere information hos familie og venner eller via sociale medier

stoffer, er vi dog fuldstændig enige i, at det ikke er et godt valg at undlade at bruge solcreme, og det gør vi også opmærksom på.”

Afdæk hvad kunden lægger vægt på

Men hvad skal man så råde kunderne på apoteket til? Ifølge chefkonsulent Helle Jacobsgaard fra Danmarks Apotekerforening er det vigtigt at afdække, hvad kunden selv lægger vægt på i valget af solcreme:

”Mit råd er, at apoteket skal hjælpe kunden med at finde den solcreme, som personen synes er rar at bruge – uanset om man ønsker, den skal være svanemærket, eller man lægger vægt på noget andet, såsom konsistens og en god duft. Det afgørende er, at man får en solcreme, som man har lyst til at bruge, så man rent faktisk får smurt sig ind,” siger Helle Jacobsgaard.

Hun deltager hvert år på Folkemødet, hvor hun står ved Apotekerforeningens telt og smører hundredvis af forbipasserende ind i solcreme. Hendes erfaring er, at mange vælger en creme, der dufter godt og har en behagelig konsistens, men at der også er en del, der finder, at Svanemærket er det vigtigste.

Afgørende at man bruger cremen

Uanset hvilke præferencer man har, er det afgørende, at man bruger solcreme, understreger Helle Jacobsgaard.

”På apoteket findes der et bredt udvalg af cremer, så der vil være én til alle. Og alle solcremer på det danske marked er lovlige og sikre. Tilsatte duftstoffer i cremen er problematiske, hvis man er allergisk over for disse stoffer. Hvis ikke, kan man trygt bruge en creme tilsat duftstoffer,” siger Helle Jacobsgaard.

Hun pointerer samtidig, at man bør

råde børn og gravide til at vælge de svanemærkede produkter eller tilsvarende produkter. Så undgår man, ud fra et ekstra forsigtighedsprincip, produkter med indhold af stoffer, som er mistænkt for at være hormonforstyrrende.

"Men er man på stranden og har glemt et børneprodukt, så er det vigtigere at beskytte barnet mod solen med den creme, man har i tasken, end ikke at gøre noget," siger hun.

I den forbindelse er det i øvrigt ifølge chefkonsulenten vigtigt at holde sig for øje, at når udenlandske produkter ikke er svanemærkede, er det ikke nødvendigvis udtryk for, at de ikke er kvalificerede til en svanemærkning. Det er simpelthen fordi Svanemærket er en national mærkningsordning, som udenlandske producenter generelt ikke følger. ●

Hormonforstyrrende stoffer

At et stof er hormonforstyrrende betyder, at det kan påvirke hormonbalancen hos dyr og mennesker, og det kan have mange forskellige følger. Stofferne mistænkes for at bidrage til den stigende forekomst af en række tilstande og sygdomme, som eksempelvis misdannede kønsorganer, nedsat fertilitet, udvikling af fedme og diabetes samt påvirkning af hjernens udvikling. Fostre og børn er mest sårbare for udsættelse. I dagligdagen bliver vi udsat for mange kemiske stoffer fra fødevarer, indeklimate, lægemidler, kosmetik og andre forbrugerprodukter.

Stoffer mistænkt for at være hormonforstyrrende

Stofferne står på EU's liste over stoffer, der mistænkes for at være hormonforstyrrende, og som endnu ikke er færdigundersøgte. Mistanken kan både være reel og ikke-reel. Stofferne, der findes på denne liste, kan benyttes, men må ikke indgå i Svanemærket kosmetik.

Miljøbelastende stoffer

At et stof er miljøbelastende betyder, at det kan skade det omgivende miljø, eksempelvis vandmiljøet. Man taler om 'koralvenlige solcremer', der ikke belaster verdenshavene ved at skade korallernes skeletter, ødelægge deres DNA og skabe deformede korallarver.

Cocktaileffekter og hormonforstyrrende stoffer

Man kan blive udsat for problematiske kemikalier fra mange kilder i hverdagen. Den samlede udsættelse kan udgøre en sundhedsrisiko, og der kan opstå kombinationseffekter, også kaldet "cocktaileffekter". Det betyder fx, at selv om udsættelse for et enkelt kemikalie i en bestemt mængde i sig selv ikke udgør en risiko, så kan der være en risiko, hvis man samtidigt udsættes for andre stoffer.

KILDER: MILJØSTYRELSEN OG FORBRUGERRÅDET TÆNK KEMI

Med LactaNON, behøver laktoseintolerante ikke at holde sig tilbage for laktosen.

Sig **"ja tak"** til mejeriprodukter med LactaNON

- ✓ Laktaseenzymtabletter
- ✓ Indeholder 4500 FCCU
- ✓ Hurtig virkning

Laktaseenzym forbedrer laktosefordøjelsen hos personer, der har svært ved at fordøje laktose

Følg os på:

Vitalans

www.vitalans.com/da

